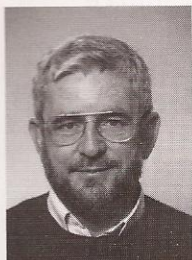

Ons, o meu paraíso de onte (I)

Por Julio Santos Pena

Julio Santos Pena

Téño que recoñecer que, para mín, falar da Illa de Ons é despertar no corazón un sentimento especial, coma se fose volver atrás, a aqueles anos da miña vida que adoito a cualificar como os mellores porque na Illa vivín case tres anos mesturado coas súas xentes, o seu

arrecendo a mar e sorbendo a espuma de aquelas ondas que rompían desaforadas calquera día de inverno sobre as súas rochas limpas. Ons foi o berce da miña primeira filla e a miña primeira experiencia docente ó fronte da súa Escola Unitaria de nenos que despois convertín en mixta de acordo coa compañeira que atendía ás nenas que tamén fixo que a súa o fora, compaxinando ambos as idades dos e das alumnas, aínda distantes os tempos, a comezo dos setenta, das novas disposicións e leis de Educación que todo o transformaron...

Lembrar Ons é volver a aquela sensación que tiveron un domingo de outubro, cun deses soles de outono que son capaces de esmagar. Cando chegamos no barco de Pancho sobre as dez da mañá despois dunha noite de trasfego para desmontar os mobles da miña casa, subilos ó camión dun amigo que non tiña persoal, chegar con eles ó porto de Bueu e embarcalos no "Azor" que se atopaba, marea ó límite do seu máis baixo nivel, no fondo do mar (case nunca mellor dito). Era domingo, como dixeran, e os rudos homes, feitos do mar e do sol da Illa, xogaban nas tabernas de Checho e de Acuña de xeito ruidoso, batendo cada quen máis e berrando aquilo de "truco", para que outro posto fronte a el descargase un golpe aínda maior sobre a mesa sen soltar un naipe retorcido, dicindo cos ollos acendidos pola victoria, "retruco", mentres outros facían corro o seu arredor e nenos e nenas permanecían no interior da taberna absortos tamén na múltiple escena.

Ni me miraron cando dixeran aquilo de ¡Bos días! cunha certa timidez que se agrandou ó sentirme ignorado pese á presenza e, incluso, logo de ter estado

alí o día anterior para anunciar ó pedáneo, Checho, a miña chegada cargado de mobles e pedíndolle a Elvira, a súa dona, que me buscara a alguén para axudarnos na descarga. Intentei facerme ver; a miña dona ó lado... todo foi inútil. A timidez fíxose medo porque desde a taberna de Checho vía con claridade como o Azor se balanceaba atracado ó peirao da Illa, cargado con toda a nosa vida.

Só un neno, Pín, que desde o día anterior, cando foramos a inspeccionar o terreo, no que se decatou que estaba alí "o Maestro", non se separou de nós en toda a tarde e contounos mil cousas iluminándonos cos seus grandes ollos azuis cargados de mar, cumpriu a súa palabra de esperarnos aquela mañá de domingo que se me antollaba xa insoportable.

Voltamos ó pequeno espigón con cadanseu nó na gorxa. Non sabíamos que facer porque estábamos impotentes ante a situación. O Azor seguía no seu balanceo ata os toques de mobles, paquetes, cortinas... toda a nosa vida que era pouca por entón pero ninguén sabe o que encerra na súa casa ata que ten que facer unha mudanza. Sentámonos sobre unhas caixas que estaban moi preto do barco. "Truco"... "Retruco", escoitabamos desde o pequeno porto as voces dos xogadores que seguían impertérritos, alleos ou non, a nosa preocupación. Confeso que naqueles intres sentín a primeira decepción da miña vida e recordei a alguén que, desde que soubo que nos íamos á escola de Ons comentou, coma quen non quere a cousa, algo así como "¡ónde vós ides meter!".

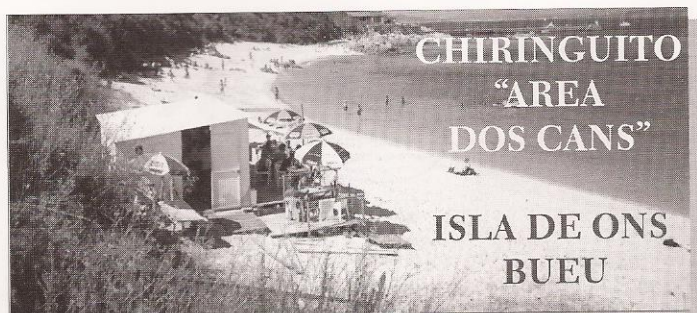
Pasara unha hora e puxémonos á tarefa. Entre os dous e animados, máis que axudados, polo pequeno Pin comezamos a desembarcar as nosas pertenzas. Non sabíamos como ía a rematar aquilo pero tampouco tiñamos outra alternativa.

... E ocorreu o milagre.

Eu sempre coidei que aquelas cousas pasaban só nas películas. De súpeto escoitamos un tropel.

Café - Bar
CASA DEL MAR

Montero Ríos, n.º 18 - Teléfono 986 321 966 - BUEU

Calara a taberna. Un numeroso grupo de persoas, case todos homes, baixaban a costa enfiando o peirao. A penas faláron. A caso non lles facía gracia a nosa presenza, que volveuse alí outro Mestre despois do ocorrido. En pouco máis de dez minutos o Azor quedou completamente baleiro e os nosos paquetes, mobles, cortinas... espallados sobre o peirao. Entre o grupo estaba Andrés, o cura, que cada domingo e non sempre desprazábase á Illa para oficiar as súas Misas. Non nos coñeciamos pero de seguida me din conta que fora o artífice do milagre. Pin, o pequeno dos ollos de mar, miroume, abriu o seu amplo sorriso e díxome: ¡E... viñeron!.

O grupo desapareceu igual que veu. Algúns, os menos, cargaron paquetes e os depositaron na porta do que sería a nosa casa. Ninguén regresou e no peirao quedou o resto. Andrés achegouse e díxome: Non te preocupes, pola tarde, despois da Misa axudaranvos as mulleres. E así foi. Antes de que anoitecera todo quedou dentro da vivenda. O pequeno Pin seguía ó noso lado.

O "AZOR" Antigo Barco de Pasaxeiros á Illa de Ons

-¿Que hora é?, preguntoume nun momento. "Son as seis" - díxenlle - e quedei pasmado cando o rapaz mirou cara arriba e me espetou: "Pois ... o sol non di iso". Entón empecei a comprender que alí, en Ons, todo era distinto. Aínda.

Aquel día comezou unha longa travesía na que aprendemos dos illáns e ensinamos o que puidemos. Funme enterando de cousas; empapeime nos costumes do lugar; atopando cariño, ofrecendo amizade.

A Illa quedou impresa na miña alma para sempre e teño gravadas nela imaxes de xentes coas que compartín tardes de soidade; coas que recei polos seus mortos; coas que sufrín a preocupación de enfermidades dos seus no desamparo administrativo do que eran verdadeiras vítimas; coas que me alegrei nas súas xornadas de felicidade; coas que coñecín tamén a alma dun colectivo singular.

Mil anécdotas pululan pola miña memoria de aqueles tres anos. Conversas cos vellos do lugar "Cambados", "Pichote", "Manolo (O Pequeno)", "Gabriel (o enterrador)", "Checho", "Señora Lola (a súa sogra)", "Candiño", "Edelmiro", "Quiano"... e outros moitos personaxes de todas as idades, algúns deles desaparecidos xa, que me transmitiron, acaso sen decatarse delo, o saber vivir e a filosofía dun pobo que non tiña moi claro nin o seu remoto orixe, nin o seu inmediato futuro.

Mil anécdotas que, se me deixades, contareivos outro día.

RESTAURANTE

"O QUE FALTABA"

Especialidad en Caldeiradas - Pulpo - Marisco

Curro - ISLA DE ONS - BUEU

**SU CARNET DE CONDUCIR EN
AUTOESCUELA**

SANXENXO

"ONS"